

František Halas: A CO

A co básník

Ani k donošení
ani k uhlídání
to není

Hledaje příkaz sluchu nehledám
a dech nabíraje
dech jen nabírám

Zaviním jak tak neštěstí
a jak tak radost zaviním
tím co si myslím
tím v co teď doufám
tím s čím si zahrávám
až to tam jednou dolehne
Jen co to tam dolehne

Nějaká žena ruce zalomí
zapláče děvčátko uraženě
nějaký chlapec co neví obejme
muž prchle zakleje

Co zvedám zaviní čísi pád
co upouštím bude mu vzlétnutím

Já nejsem už
pro zrádné Ozvěny
Já pro Hlas jsem
pro uši neucpané
pro zrcadla oblýskaných loktů
ne pro fraky

Zatímco tamtěm poskakují ohryzky
myslet musím na jablko
na velikost obav spíš
než na malost jistot

Byl čas příšitých hvězd
Mařenek zmařených
rozkopaných dětí

Z loňského pláče smích
bez konce huby jsou

Podšívky
už o tom skoro nevědí
smlčují hlavní meldují vedlejší
ládají se a počítají

dělají jako by se nebáli
jako by nebyla smrt

Jen se na ně podívejte

Slušno prý si zpívat
Atom
co na tom
Bikini dají do šlágrů
neutopitelné husy to zakejhají
do cinkotu metálů

Kručí to ve mně děsem
a nic není po ruce

Nechci být masem vzduchu okolo
jak se to líbí jim
nechci být kulem vyhlášek
veřejným míněním
nechci být náповědou co polyká jen prach
těch jejich komedií
hraných na márách

Pták hlas Pták svoboda Pták prostor

Závidím
Proti přitažlivosti zemské
do výšky volím pád
daleko odkud spadnout nemajících
a levou chci jen psát
tygra i s beránkem

Ale i verše závidím
vědoucí nejsoucí
stojí to za to pro ně se žrát
závistí zrovna tou
náručí vody
Chci být i kýmsi čten
a pochválen
na světlou památku
až svedu
sám sebe psát
vytržen z Poezie
nešťastně šťasten

(Halas, František: Básnické dílo. Československý spisovatel, Praha 1978, s. 428–430)

František Halas: Naše paní Božena Němcová

Podobizna naší paní

Byla krásná až to k víře není
prameny nocí z vlasů tryskaly
a ty oči uhrančivé
ach ty oči uhrančivé
zeleň moří a dva křišťál

Trochu posmutnělá touha za úsměvem
písnička ne ještě a už za předzpěvem

Byla krásná až to k víře není
sestra divizen
a to čelo slunečné
ach to čelo slunečné
v hlínu ráje vtiskly sen

Trochu posmutnělá touha za úsměvem
písnička ne ještě a už za předzpěvem

Byla krásná až to k víře není
ústa hnízdo pomyšlení
dvířka zámku nahoty
ach ta dvířka nahoty

Byla krásná až to k víře není

Svatební

Barunka ještě s panenkou si šeptá
vřetena stromů slunce navíjí
Děvčátka se nikdo neptá
a tak vdali Ji

Tancovala krásná panna
celičkou noc mezi jirínama
Hluché květy nikde vůně
nožky tančí srdce stůně

A pak zrána toho rána
zašel pláčem z kovu vlas
dvířka zámku rozlámána
Vid' Ty bys ráda umřela

Barunko Němcová

(Halas, František: Básnické dílo. Československý spisovatel, Praha 1978, s. 254–255)

František Halas: Kohout plaší smrt

Kohout plaší smrt

†Vladimíru Průšovi

Noc stoupá do hlavy a vrávorám
smysly neznámými zvidám chtivě
bojácný dech vzpurně polykám

Na čelo anděl pravou nohu klade
hladně lámu chleba vzpomínek
zamyšlený stín se za mnou krade

Tajná hnutí krve žárlivě si střežím
vylekaný pták mi náhle hlavu stíná
mezi červy ledovými ležím

Van smrti se lísá kolem čela
kohout hvězdy zobe zpívá
smrt se vyplašila

Zimomřivá krajina

Úder hodin úkradkem slzí
hvězdná tiára krajiny nespící horečkou
v roztoku tmy dorůstá krystal hrůzy

Hlínou voní smrtí voní
potácivý stín zlomený na zápraží
duse se žlučí měsíční

Hřbitov líheň stříbrných kukel co praskají
pod cypřiši vonícími hořkou tmou
a zběsilé duše z prachu neulétají

Večer na vesnici

Mizí sličný tah ptáků nad zvonnicemi ovsů
bosé dítko na strništi teskní do dálky
do pěkných truhliček jeho očí padá nebe

Za večernicí obrací tvář zpěváček
opřena o jeho obočí hvězda tiše sestupuje
v průvodu krví opentlených beráneků

Děvče prchá plaše z vrátek za humna
srdce zvonů utišují klekánice
tupě mlčí piják u vína

Ticho po všem zůstává
konec času zjevuje se v hodinách
tváře spících opatrně ruší hniloba

(Halas, František: Básnické dílo. Československý spisovatel, Praha 1978, s. 73–75)

František Halas: Ladění

Jak to kdo vidí

Tady je had a tady zase ryba
Čímpak se sluníčko češe
Poslouchej Kamínek si zpívá
Proč je to oko v řece

Nevidím nic Kde jsi ó Múzo má
neslyším nic a rád bych chtěl
Drž si to jak on vzhůru nohama
a možná že bys uviděl

Proč

Vidíš ten šípek Růženka pod ním spí
Kdo není hodný ji ale nevidí

A proč nebyl šípek hodný

No podívej se jistě si s nožem hrál
až do krve se nešika pořezal

(Halas, František: Do usínání. Básnické dílo. Československý spisovatel, Praha 1978, s. 290–291)

František Halas: Torzo naděje

Praze

Malověrní Čas kostižerný
jí jenom krásu dal
a z polí stenných křik iluminoval
kamenné texty portálů a zdí
Tak bude vždy
Malověrní
Tak bude vždy

Za vraty našich řek

zní tvrdá kopyta
za vraty našich řek
kopyty rozryta
je zem
a strašní jezdci Zjevení
mávají praporem

Je lehké listí vavřínů
a těžký padlých stín

Já vím Já vím

Jenom ne strach Jen žádný strach
takovou fugu nezahrál sám Sebastian Bach
co my tu zahrajem
až přijde čas až přijde čas

Kůň bronzový kůň Václavův
se včera v noci třás
a kníže kopí potěžkal
Myslete na chorál
Malověrní
Myslete na chorál

(Halas, František: Básnické dílo. Československý spisovatel, Praha 1978, s. 226)